

האם יצליח אברהם רייטר ליצור תקדים אנושי ומשפטי?

יָדוּעַ בְּצִיבּוֹר

אברהם רייטר

"היא היתה לי אשה אהובה..."

החולה. בִּרְצוֹנוֹ הֵייתִי צָרִיךְ לְעִבּוֹר נְתוּחַ. לִפְנֵי שְׁנַיִם חֳדָשִׁים לְבֵית־הַחֹלִים הִלְכֵנוּ לְעוֹרֶךְ־דִּין, כְּתִבְנוּ שְׁתֵּי צוּחוֹת. כֹּל אֶחָד מֵאֵינִי הַשְּׂאִיר אֶת כָּל רְכוּשִׁי לְשֵׁנִי. חֲשַׁבְתִּי אִם שֶׁהַצּוּחָה שֶׁלִּי הִיא חֲשׂוּבָה. הַתְּבַרֵּךְ שֶׁלֹּא כֵךְ הִיָּה.

אֲחֵרֵי מוֹתָהּ שֶׁל צֶלְסְטִינָה הוֹכֵר אֲבֵרָהּ עֲלֵי־יָדַי כָּל מְכֻרֵי וִידֵיָדַי כְּאֶלְמָן. כֵּךְ הוּא נֶחְשָׁב גַּם בְּעֵינֵי עוֹבְדֵי עֵרִיית הַרְצִלְיָה, שֶׁהִכִּירוּ אוֹתוֹ כְּבַעֲלָהּ שֶׁל הָעוֹבְדֵת הַחֲתִיקָה. כְּשֶׁמֵּלֵא שְׁלוֹשִׁים לְמוֹתָהּ, בָּא אֵלָיו יֵצֶחֶק לֹוִי, אֶחָד מִפְּקִידֵי הָעֵרִיָּה, וְבִיקֵשׁ מִמֶּנּוּ לְבֹא לְמִשְׁרָד וְלִסְדֹר אֶת הָעֵנִינִים הַכֹּסְפִיִּים שֶׁל הַמְּנוּחָה. הוּא קִיבֵל אֶת מִשְׁכּוּרְתָהּ הָאֲחֵרוֹנָה, וְאֵת הַכֹּסְפִים שֶׁהִגִּיעוּ לָהּ מִקּוֹפֵת הַתְּגֻמּוּלִים. תְּשׁוּלָם כֹּסְפֵי הַפִּיצוּיִים נִקְבַע לְמוֹעֵד מֵאוּחֵר יוֹתֵר.

אֲךְ, כְּשֶׁהִתְיַצַּב אֲבֵרָהּ שׁוֹב בְּעֵרִיית הַרְצִלְיָה, הַחֲלָה סָחֲבָה מִשְׁרֹדֵתָהּ, שֶׁמִּמֶּנָּה לֹא יֵצֵא הוּא עַד הַיּוֹם הַזֶּה. רֵאשִׁית, נִתְבַּקֵּשׁ אֲבֵרָהּ לְהִבִּיא צוּוֹ יְרוּשָׁה מִשְׁפֵּטִי. כְּשֶׁהִבִּיא אֶת הַצּוּוֹ הַמְּבֻקֵּשׁ, נִדְמָה הִיָּה לוֹ שֶׁכֵּל הַמִּיכְשׁוּלִים הוֹסְרוּ. הַנְּהַלְת הָעֵרִיָּה הַחֲלִיטָה לְשַׁלֵּם אֶת הַפִּיצוּיִים לְאֲבֵרָהּ, וְכִשׁ כִּידוּ מִכְתָּב חֲתוּם עֲלֵי־יָדַי רֵאשׁ הָעֵרִי, פָּנָה אֶל גִּיזְרֵי הָעֵרִיָּה.

הִיָּתָה זוֹ רַק הַתְּחִלָּת הַמִּירוֹץ הַגְּדוֹל. כֹּאֲרַע פְּעָמִים רַף אֲבֵרָהּ מִגִּיזְרֵי הָעֵרִי לְרֵאשׁ הָעֵרִי, וּמֵרֵאשׁ הָעֵרִי לְיוֹעֵץ הַמְּשַׁפְּטֵי שֶׁל הָעֵרִיָּה. לְבִסְטוֹף אִמְרוּ לוֹ בְּמִפּוֹרֵשׁ: אֲנִינִי לֹא מְכִירִים אוֹתָךְ. לֹא מִגִּיעָה לָךְ אֲגוּרָה. הִרִי אֶתָּה לֹא בַעֲלָהּ שֶׁל צֶלְסְטִינָה רוֹזֵנְבֵּרֵג.

שוויון לכל!

אֲבֵרָהּ פָּנָה לְעוֹרֶךְ־דִּין. הִיָּה זֶה פִּינַחֵס דִּין, עוֹרֶךְ־דִּין מֵאֲשַׁקְלוֹן, שֶׁעָלָיו הִטִּיל רֵיטֵר אֶת הַסִּיפּוֹל בְּפִרְשָׁה. הוּא הִכִּיר אֶת דִּין מֵאוֹ שְׁשִׁירַת כְּאֶצְפֵּן מִשְׁטֵרָה בְּחוּלוֹן. מֵאוֹ הִפֵּךְ הוּא לְשׁוֹפֵט הַשְּׁלוֹם בְּאֲשַׁקְלוֹן, וּמֵאוּחֵר יוֹתֵר נִשֵּׁשׁ אֶת כְּהוֹנָתוֹ, עֵבֵר לְפִרְקִיטָקָה פְּרִטִית. הַשְּׁבֻעֵת הַגִּישׁ הַפְּרָקְלִיטִי בְּתִבְעָה מִשְׁפֵּטִית נִגְדַּת עֵרִיית הַרְצִלְיָה, דִּרֵשׁ בְּהֵי פִיצוּיִים בְּסֶךְ 8000 לִיָּה.

כִּי בְּמִיקְרָה שֶׁל פְּטִירַת אֶחָד מִבְּנֵי הוּזֵג — בַּעַל אוֹ אִשָּׁה — מִגִּיעִים הַפִּיצוּיִים לְבֵן הוּזֵג הַנּוֹתֵר, לְפִי חוֹק הִירוּשָׁה הַיְּהוּדִי, מִיֹּכֶרֶת הַיְּדוּעָה בְּצִיבּוֹר לְצוּרֵךְ זֶה כֹּאשֶׁה הַחֻקִּית. הַיְּדוּשׁ בְּפִרְשָׁה זֶה: הַפֵּעַם הַתּוֹבֵעַ הוּא יֹדוּעַ בְּצִיבּוֹר, בַּעַד שְׁבֻדֶּךְ כָּלֵל זֶה הָאִשָּׁה — הַיְּדוּעָה בְּצִיבּוֹר. הַמְּשַׁפֵּט יִהְיֶה מְעַנִּין מִכְּמַה בְּחִינּוֹת, הַסְּבִיר הַשְּׁבֻעֵת מִשְׁפֵּטֵן יוֹדוּעַ, רֵאשִׁית, הִיָּתָה זֶה מִיִּבְחָן אִמִּיתִי לְחוֹק הִירוּשָׁה, וְלִהְיֶה חֻקִּית בִּידוּעַ בְּצִיבּוֹר. שְׁנִית, הִיָּתָה זֶה מִיִּבְחָן לְשִׁוּיוֹן הַזְּכוּיּוֹת בֵּין גְּבֵר לְאִשָּׁה.

אֲךְ הַפֵּעַם אִין זֶה הָאִשָּׁה הַתּוֹבֵעַת אֶת הַשְּׁוִיוֹן — אֵלָּא הַגְּבֵר.

בְּתוֹם שְׁתֵּי שָׁנֹת מַחֲלָתוֹ הִיָּה בְּרוּר לְאֲבֵרָהּ כִּי לֹא יוֹכֵל לְחַזֵּר לְעִבּוּדָה פִּיטִית, בְּהַ עֹסֵק עַד שְׁחָלָה. אוֹ פָּנָה הוּא לְצֶלְסְטִינָה, הָעֵמִיד אוֹתָהּ עַל חוֹמֵרֵת הַמִּצָּב. תְּגוּבְתָהּ לֹא אִיכְזָבָה אוֹתוֹ. "אֵתָּה מוֹכֵרָה לְעוֹבֵב אֶת בֵּית־הַחֹלִים וְלַחֲזוֹר הַבֵּיתָה. הַבֵּיתָה, זֹאת אוֹמֵרֶת לְצִרְיָף שְׁלֵנוּ. אֲנִי אֲשַׁתְּךָ, אִמְרָה לוֹ.

אֲחֵרֵי צִאתוֹ מִבֵּית־הַחֹלִים נִיָּסָה אֲבֵרָהּ לְמַצּוֹ עִבּוּדָה קָלָה. אֲחֵרֵי חֳדָשִׁים שֶׁל חִיפּוּשִׁים הוּא קִיבֵל עִבּוּדָה בְּכִי־רִיכִיָּה, אֲךְ לֹא עִבְרָה יוֹתֵר מִחֲצִי שָׁנָה וְהִמְיַפְעֵל נִסְגַּר. עוֹד כְּמָה פְּעָמִים נִיָּסָה הוּא לְהִסְתַּדֵּר בְּעִבּוּדוֹת אֲחֵרוֹת, וּבְכָל פְּעַם נִכְשֵׁל.

הַמְּפִרְנֵסֶת הָעֵיקִרִית נִשְׁאָרָה צֶלְסְטִינָה. בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנִים

צלסטינה רוזנברג

... גם במבחנים קשים"

הִיא עִבְדָה בְּעֵרִיית הַרְצִלְיָה, בֵּין הַשְּׂאִר בְּחִסּוֹל מַעֲבֵרַת גִּלְגִּיל הַהַעֲבֵרַת תּוֹשְׁבֵי־הַיְּשׁוּבִים חֲדָשִׁים. גַּם בְּנֵי הוּזֵג עִזְבוּ אֶת צִדְפָּם בְּמִרוּצַת הוּזֵג, וְלִפְנֵי חֲמֵשׁ שָׁנִים עִבְרוּ לְשִׁכּוֹן בְּחוּלוֹן.

לְמִרְוֵת שְׁכֵל יוֹדֵיָדָם הִכִּירוּ אוֹתָם כְּבַעֲלָהּ וְאִשָּׁה, הֵם לֹא הִתְחַנְּנוּ מְעוּלָם. הַסִּיבָה לְכֵךְ הִיָּתָה כֹּסְפִית: צֶלְסְטִינָה חִיכְתָה לְפַצּוּיִים מִגְּרֻמָּנִיהַ. כֹּאֲלֵמָנָה הִיָּתָה צְרִיכָה לְקַבֵּל פְּנִיסָה. בְּסִכּוֹם הַמִּתְקַרֵּב לִיֹּס 60 אֶלֶף מָרָק.

"תמיד הייתי הולך!"

אֲךְ צֶלְסְטִינָה לֹא הִסְפִיקָה לְקַבֵּל אֶת כֹּסְפָהּ. בִּיֹּס 10 בְּאַפְרִיל בִּשְׁנַת שְׁעִבְרָה הָרְגִישָׁה עֲצֵמָה בְּרַע. רּוֹפֵא קוֹפֵת חוֹלִים שֶׁלָּהּ אוֹתָהּ מִיד לְבֵית־חֹלִים תּוֹרֵנִי, וּבְאוֹתוֹ יוֹם נִפְטְרָה. הָרּוֹפֵאִים קִבְּעוּ שְׁסִיבַת הַמוֹת הִיָּתָה שְׁבִץ לֵב. כְּשֶׁבִיל אֲבֵרָהּ הִיָּתָה זֶה מְכָה אֲנוּשָׁה. "הִיא לֹא חִלְתָה אֲף פְּעַם," סִפֵּר הַשְּׁבֻעֵי, "בְּבֵית הַזֶּה אֲנִי הֵייתִי תָמִיד

לְפָנֵי הַשּׁוֹפֵט הַרְשֵׁם דּוֹיֵד וְלֶךְ הַתְּיַצְבוּ שְׁנֵי הַצְּדָדִים, בִּיקֵשׁוּ הַכְּרַעָה בְּתִבְעַת פִּיצוּיֵי עִבּוּדָה. הִיָּה אֵלָּה פִּיצוּיִים בְּסֶךְ 8000 לִיָּה, עִבּוֹר 14 שָׁנֹת עִבּוּדָה בְּעֵרִיית הַרְצִלְיָה. הָעוֹבְדָת נִפְטְרָה בִּשְׁנַת שְׁעִבְרָה. הַתּוֹבֵעַ, גְּבֵר כְּסוֹף שִׁיעַר בֶּן 52, הִכִּירוּ בְּאוֹנֵי הַשּׁוֹפֵט: "אֲנִי יוֹדוּעַ בְּצִיבּוֹר כְּבֶן זוּגָה שֶׁל הַמְּנוּחָה. הַכֹּסֶף מִגִּיעַ לִי לְפִי כָּל חוֹקֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הָאִשָּׁה כִּילְכָלָה אוֹתִי וְסִיפְלָה בִּי."

"מי אתה, מר רייטר?"

רִדְלַת דִּירַת הַקְּרִקֵט, בְּשִׁכּוֹן עוֹבְדִים שְׁבִמְרָכוֹ חוּלוֹן, רְשׁוּמִים שְׁנֵי שְׁמוֹת: רֵיטֵר—רוֹזֵנְבֵּרֵג. הַגְּבֵר, אֲבֵרָהּ רֵיטֵר, הָאִישׁ שְׁגֵרָם הַשְּׁבֻעֵת לְמִבּוֹכָה בְּבֵית־הַמְּשַׁפֵּט הַמְּחֻזָּוִי, גֵּר בְּדִירָה זוֹ עַד הַיּוֹם. צֶלְסְטִינָה רוֹזֵנְבֵּרֵג, הָאִשָּׁה שֶׁמָּתָה הוֹזְכֵר בְּאוֹתוֹ דִּין מִשְׁפֵּטִי, יֵצֵא מִדִּירַתָּהּ בְּפֵעַם הָאֲחֵרוֹנָה בְּעֵשְׂרֵי אֲבָרִיל 1964.

"הִיא הִיָּתָה לִי לְאִשָּׁה אֲהוּבָה," אִמְרָה אֲבֵרָהּ, כְּשֶׁעַל פְּנֵי הַגְּבֵרִית נִסְךְ הַדִּיקָאוֹן. "זֶה לֹא חֲשׂוֹב שְׂאֵף פְּעַם לֹא הִיָּנִי בְּרַבְנוּת. כָּל אֶחָד יוֹדוּעַ שֶׁהִיא אֲשֵׁתִי. וְגַם אֵלָּה מְעִרִיית הַרְצִלְיָה, שֶׁאֲחֵר כֵּךְ שָׁלוֹ בְּתִדְהֵמָה מוֹוִיפֵת מִי אֶתָּה כְּכָל מֵר רֵיטֵר? — גַּם הֵם יוֹדוּעַ זֹאת מְצוּיִן."

הֵם נִפְגְּשׁוּ בְּמִיקְרָה, בְּתִחִילַת 1951, לִיד שׁוּלְחַן בְּמִיסְעָה תְּלָאֲבִיבִית. כֹּאשֶׁר יֵצֵאוּ מֵאוֹתָהּ מִיסְעָה — לֹא הִיוּ זוּיִם עוֹד זֶה לְזֶה.

אֲבֵרָהּ הִיָּה כְּבֵר תּוֹשֵׁב בְּיִשְׂרָאֵל מִזֶּה שָׁנִים סְפוּרוֹת. הוּא הִגִּיעַ אֶרֶצָה בִּשְׁנַת 1948, כְּשֶׁהוּא נוֹשֵׂא עִמּוֹ זְכוּרִיּוֹת מְרִים שֶׁל אִמִּי הַמְּלַחֲמָה בְּרוֹמָנְיָה הַפְּשִׁיסְטִית. הוּא הִתְגִּישׁ לְצִה"ל, וְכִשֶׁהִשְׁתַּחֲרַר נִשְׂאֵר בְּתִל־אֲבִיב הַזֶּרָה, לֹא מִקְצוֹעַ וְלֹא בֵית. הוּא הִתְגוֹרֵר אוֹ בְּחֵדֵר קֶטָן בְּבֵית עֵרֵבִי בְּגִבְעַת עֲלִיָּה, וְהָעִבּוּדָה הִיחִידָה שֶׁמִּצָּא הִיָּתָה בְּסִלְיַת כְּבִישִׁים. גַּם דִּרְכָה שֶׁל צֶלְסְטִינָה לֹא הִיָּתָה שׁוֹנָה בְּהִרְבָּה. הִיא הִיָּתָה נְשׂוּאָה לְמַהְנֵס רוֹמָנִי יוֹדוּעַ, שְׁנִרְצָח בְּאֶחָד מִמְּחַנּוֹת הַרִיכוּו. בְּאַרְץ קִיבֵלָה עִבּוּדָה קְלוֹבָדָת סוּצִיאֵלִית בְּהַרְצִלְיָה, וְכָל חַיָּה הַתְּרִכּוּ מֵאוֹ סִבִּי הָעִבּוּדָה. בְּעֵרְבִים נִהְגָה לְשַׁבֵּת בְּצִרְפָּה הַקֶּטָן בְּשִׁכּוֹנַת הַרְכַּבַת בְּתִל־אֲבִיב, בּוֹדְדָה, לֹא קְרוֹב וּמוֹדַע.

שְׁנֵי הַסִּיפּוּרִים הָאֵלֶּה סוֹפְרוּ לִיד אוֹתוֹ שׁוּלְחַן קֶטָן בְּמִיסְעָה תְּלָאֲבִיבִית. יָמִים סְפוּרוֹים אֲחֵרֵי הַפְּגִישָׁה הָרֵאָה שׁוֹנָה נִכְנַס אֲבֵרָהּ לְצִרְפָּה שֶׁל צֶלְסְטִינָה, נִשְׂאֵר שֵׁם לְתַמִּיד. לֹא הִיָּתָה זֶה אֲהַבַת צְעִירִים, כִּי צֶלְסְטִינָה הִיָּתָה צְעִירָה מֵאֲבֵרָהּ רַק בְּשְׁנַתִּים. אֲךְ שְׁנֵיהֶם חִפְּשׁוּ בְּהִיכָרוֹת שֶׁלֵּהֶם אֶת הַמּוֹצָא מִן הַבְּרִיּוּת.

"זה הבית שלך!"

בְּמַחֵן הַגְּדוֹל שֶׁל בְּנֵי הוּזֵג בָּא אֲחֵרֵי שְׁנַתִּים. בְּמִשְׁךְ זֶמן מוֹשָׁךְ סָבֵל אֲבֵרָהּ מַחֲלָשָׁה מִתְּמַדָּת. לְעֵיתִים קְרוֹבוֹת יִנְתַּף בְּשִׁיעוּלִי, שְׁלֵאֲחֵרֵי לֹא הִיָּה מְסוּגֵל לְעִבּוֹד אִפְּסִילוֹ בְּעִבּוּדָה קָלָה בִּיּוֹתֵר.

צֶלְסְטִינָה הִכִּירָהָ אוֹתוֹ לְכַת לְרּוֹפֵא. אוֹ הַתְּבַרֵּךְ שֶׁאֲבֵרָהּ חוֹלָה אֲנוּשָׁה. הַבְּדִיקוֹת גִּילוּ שֶׁהוּא סוֹבֵל מִשְׁחַפְּת פְּעִלָה שְׁתֵּי רִיאוֹתָיו.

מֵאוֹ הַחֲלָה הַתְּקוּפָה הָאֲרוּכָה שֶׁל אִישְׁפוֹ בְּבֵית־הַחֹלִים. בְּמִשְׁךְ שְׁנַתִּים רְצוּפוֹת שָׁכַב אֲבֵרָהּ בְּבֵית־חֹלִים בְּיִרוּשָׁלַיִם, בְּצִפַּת וּבְאַרְיֵעֶקֶב.

בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה הִיָּתָה צֶלְסְטִינָה חוֹפְשִׁיָה, הִיא יִכְלָה לְעוֹבֵב אֶת אֲבֵרָהּ, לְנִסּוֹת לְבַנּוֹת אֶת חַיָּה מַחְדָּשׁ. כָּל קִשֵּׁר חוֹקֵי לֹא קִשֵּׁר בִּינֵיהֶם, אֲךְ צֶלְסְטִינָה הַחֲלִיטָה אֲחֵרָת. לֹא הִיָּה שְׁבֻעֵת בְּמִשְׁךְ הַשְּׁנַתִּים הָאֵלֶּה, שֶׁהִיא לֹא בִיקְרָה אֲצִלֵי בְּבֵית־הַחֹלִים, סִיפֵר אֲבֵרָהּ. "כָּל יְמֵי הַשְּׁבֻעֵת הִיא עִבְדָה, וּבְשַׁבְּתוֹת נִסְעָה לְצַפַּת אוֹ לְיִרוּשָׁלַיִם, כְּדֵי לְהִיּוֹת קְרוֹבָה אֵלָּי."

לְשִׁמוֹת מְלֵאֵי תְּשׁוּקָה, גּוֹרָל אֲהַבָה וּזְמִיּוּמֹת. גַּם לְסִרְטִים הַמְּגִיעִים לְצַרְפַּת גּוֹרֵל בּוּיָו. מְכָר קִרְסִרְטִים צְרַפְתִּי מְסַפֵּר שֶׁאִפְּסִילוֹ סִרְטִים הִיָּ מוּצָגִים עַל מִסְכֵּיהַ שֶׁל פֶּאָרִיס, חֲתַח הַשְּׁמֹרֵת הַמִּיזִּנטְרוּפֵי, פְּרַחֵי הָעֵמֶק, וְאֵדוּלָף, הַיְּעוּז בְּקוּשִׁי עַד לְמַרְחָק שֶׁל מֵאָה מֵטֵר מִפֶּאָרִיס, וְשֵׁם הוֹחֲלָפוּ שְׁמוֹתֵיהֶם לְהַשְׁפָּחָה הָאֲנוּשָׁה, כִּפֵּר הָאִיִּמִּים, וְכָלֵא הַתְּשׁוּקוֹת.

הַמְּפִיצִים הָאֲנַגְלִיִּים, לְעוֹמְתָם, קָצַת יוֹתֵר אִינְטֵלִיגֵנְטִים. הַשִּׁישָׁה שֶׁלָּהֶם לְמִשְׁךְ קָהֵל הִיא הַפּוֹכָה. כְּשֶׁהַצְּרַפְתִּים מוֹכְרִים לָהֶם סִרְטֵי בִּשְׁם: הַהוּמוֹ-טִכְטוּאֵלִי מִטֵּן סְרוּפּוֹ הֵם מוֹכְרִים אוֹתוֹ בְּשֵׁם: הַסִּירָה הָעֲצֵלָה. כְּשֶׁהֵם מְקַבְּלִים מֵהִבֵּי רוֹזִילִים סִרְטֵי בְּשֵׁם מִיִּרְץ הַסְטִרִיפִטִיּוֹ, הֵם הוֹפְכִים אוֹתוֹ לְטִרְטֵן הֵים הָאֲפּוֹרֵי. קָהֵל הָאֲנַגְלִי בְּטוּחַ שְׁמוֹת מְסוּג זֶה מְסִתֵּרֵי־מֵהֶם מֵאוֹתוֹרֵיהֶם מִשְׁהוֹ, וְהוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אוֹתָם.

הַרוֹסִים הֵם הַכֵּי גְרוּעִים. כְּשֶׁמִּגִּיעַ אֵלֵיהֶם סִרְטֵי בְּשֵׁם: הַגִּשְׁרָה עַד נִהַר קוֹוֵאִי, הֵם קוֹרֵי אִים לוֹ סְעוֹת טְרוּצְקִיסְטִית, וְלִדְרֵךְ הַטֵּבֵק הֵם נוֹתְנִים אֶת הַשֵּׁם קוֹלְחוֹז אִמִּיתִי. כֵּךְ, עַל כָּל פְּנִים, טְרוּעִים מִי טְרוּעִים.

אִיזָה מוֹלֵי יֵשׁ לְסִרְטִים הַמּוֹבָאִים לְיִשְׂרָאֵל.

רֵיטֵר אֲרַד בְּרִטוֹן נִיָּסָה לְהַרְגִיעַ אוֹתוֹ וְלִי־הַסְּבִיר לוֹ שֶׁהוּא רַק קוֹלוּעַ, אֲבָל זֶה בְּדִיקוֹ מֵהַ שְׁהַרְגִיו אֶת אוֹתוֹ שְׁחָקוּ. "יֵשׁ לִי שְׁנֵי יִלְדִים," הוּא אִמְרָה, "וְהֵם אוֹהֲבִים מְאוֹד קוֹלוּעַ. מֵהַ אֲנִי אֲנִיד לָהֶם, כְּשֶׁהֵם יִרְאוּ אוֹתִי בְּסִצִּינָה כּוֹאֲתָה זֶה בְּנִיגוּד לְדַת וְלִפִּי רִינְצִיפִים שְׁלִי."

הוּא עוֹב אֶת הַמְּקוֹם, וְגֵרֵר אֲחֵרֵיו כְּמָה נִיָּצְבִים וְסִכְנָאִים בְּעֵלֵי פְּרִינְצִיפִים. קִתִּי קִי־טוֹן פְּרַצָה מִיד בְּכִפִּי. לְפִי דְבַרְיָה הִיא אֲמִיתָה, וְהָעִירוֹם שֶׁלָּהּ בְּכָלֵל אִינוּ מְגוּנָה.

"לְגַמְרִי לֹא," הוֹדָה רֵיטֵר אֲרַד בְּרִטוֹן, "בְּכִי־לֵל, זֶה מוֹל עֲצוּם שֶׁהִיא נִמְצָאֵת כֹּאֵן, כִּי מְלַבְּדָה וּמְלַבְּד קִלְיִיר בְּלוּם, וּמְלַבְּד לִיז, שְׁבֵאָה לְבַקֵּר אוֹתִי לְפַעְמִים, אִין כֹּאֵן בְּכָלֵל מִיָּן וְנִשִּׁים."